

IFJÚSÁG, TI VAGYTKO A JÖVŐ!

Az öregek megbotránkozott fejcsóválással, a fiatalok harcias ököllengetéssel emlegetik egyre gyakrabban a generációs harcot. Vannak, akik ebben látják minden bajnak az okát, páthosszal és lírai ömlengéssel éneklük meg, tanulmányokban igyekeznek kimeríteni a legkisebb részletkérdést is és végeredményben valami visszatérő rezignáltsággal belenyugszanak a változhatatlanba: a kérdés ma megoldhatatlanabb, mint valaha.

Itt-ott mutatkozik ugyan valami megoldási lehetőség. A Fidzsi-szigetek ifjai minden erkölcsi gátlás nélkül felfalják elődjüket. Kissé drasztikus a megoldás, de gyökeres. Egy a szomorú: nem mindenütt alkalmazható. Valóban: kár lenne az öreg Anatole France, vagy mondjuk Freud professzor jólfejtett koponyáját köcsögnek használni. Mifelénk Európában, jobbadán csak „Jugendbewegung“ zászlókra írják fel „Halál az öregeknek“ jelszót, amivel is önmarcangoló szégyenkedésbe remélik kergetni a negyvenéveseket, hogy meg mertek öregedni. Érdekes, hogy ezt azok az ifjak teszik, akik elgondolásaikban, tetteikben vénebbek a halálraitélt öregeknél.

Az idősebb generáció kényelmesebb módszereket választott. Bírák módjára — amint újabban nagyon divatos — a vádoltat meg sem hallgatják, egyszerűen elítélik. Vannak jóindulatú öregek is, akik mosolygós magabiztonsággal és egy nagy adag felsőbbrendűséggel jelentik ki, hogy az egész csak fiatalos hév: az ifjúság örök hibája. Emellett azonban és valószínűleg azért, hogy ezt a „hibát“ némiképp ellensúlyozzák, szüntelenül az ifjúság nevében beszélnek, vagy éppen az ifjúságot beszéltetik, úgy valahogy, ahogy a halottat szokás beszéltetni.

* *
*

● A három utolsó generáció ifjúságának életéből:

A háború előtt a fiatalság életet jelentett,
a háborúban halált,
ma: nyomort és kilátástalanságot.

A mi időnket a technika csodás korszakának szokás nevezni. Valamikor ilyen csodáktól várták az emberiség második aranykorát, amikor is a gépek dolgoznak majd az ember helyett. „Ha — álmodá Aristoteles, az ókor legnagyobb gondolkodója — minden szerszám parancsszóra, vagy előre megsejtve elvégezné a maga teendőjét, miként Daedalus műremekei maguktól mozogtak, avagy miként Hephaistos háromlábjai önszántukból végeztek a szent munkát, ha a takácshajócskák így maguktól szónének, akkor nem volna szükség a mesternek segédre, az úrnak rabszolgára“. És ezzel szemben mi a valóság? Korgó gyomorral, lerongyolódva ácsorognak a fiatalok légiói az élet tömött kirakatai előtt, fedél nélkül akkor, amikor szinte napok alatt építenek felhőkarcoló piramisokat, éhesen, amikor hajórakomány szám süllyeszti el az élelmiszereket, hidegtől kínozottan, amikor hatalmas szénbányák és

naftaforrások öntik magukból a tüzelőanyagot. És azoknak a fiataloknak, akik minden pillanatban meggyőződhetnek arról, hogy a technika, a gépek csodái milyen lehetőségeket nyújtanak, odadobják az öngazoló jelszót: a gépek az okai mindennek!

Ki hiszi ezt?! Az, akinek csak egy kis köze is van a gépekhez, — nem. Az, aki maga tapasztalta, hogy egy kerékpáron sokkal kényelmesebben és sokkal kevesebb fáradtsággal haladhat, mint gyalog, az, aki saját kezeivel, egy kis késsel és egy pár szabályzókerék forgatásával hajszálpontos tengelyt farag a formátlan acéltömbből: nem. A való az, hogy a mai fiatalság már látja: a gépek nagyon egyoldalú szolgálatot tesznek, annak szolgálnak, akinek a birtokát képezik. És jaj annak, aki nem birtokol, aki kívülreked. Az nem csak embernek, de élettelen mechanizmusnak is szolgál. És ezért soha se haragudjanak rá, hogy a hibát nem a gépekben, hanem a gépek mögött az emberekben látja. Sose nehezteljenek azok az öregek, akik felelőtlen összehasonlításokat tesznek, saját fiatalságuk és a mai között, hogy észrevettük: a mi világunk úgy hasonlít az öregekéhez, mint egy repülő óriás az omnibuszhoz. A megdöbbenő csak az, hogy a vezető maradt a régi. Arra se csóválják meg fejüket a jó öregek, ha iskoláinkban áramvonalas autók, ötszáz kilométeres sebességgel rohanó repülőgépek, öttonnás repülőbombák, torpedók és tankok civilizációt terjesztő működése idején Nagy Lajosok, Corvinok és XIV Lajos őskori hatalmasok helyett Royal-Dutch, Schneider-Creusot, Krupp, Ford és más nagyhatalmakról szeretnénk hallani.

És mit akarunk még? Egyszerűen: jóllakni, szeretni, teremteni — élni akarunk.

* *
*

Az ifjúság nyomorának és munkanélküliségének tragikumához még egy szentimentális faktor is járul: önálló társadalmi tényezőként akar szerepelni.

Az ifjúság egy egyetemistákáól és intellektuelekből álló frakciója minden időben hangoztatta az „ifjúság követelményeit”.

A főiskolai hallgató jóval a húsz után is iskolapadban ül még. Ez idő alatt nem kapcsolódik be a termelés folyamatába, anyagilag nem független. Ahelyett, hogy családfentartó lenne, a családja tartja el. Parazitának érzi magát. Még nem „ember”. Külön osztályba tartozónak érzi magát, az öregekkel szemben más érdekeket képviselőnek. Innen a türelmetlensége. Ennek a beállítottságnak hű kifejezője a még 1931-ben megtartott Jugendbewegung összejövetelei. Tízezer ifjú gyűlt össze a következő egybehívó levélre: „Az ifjúság az öregek számára csak mellékszerepet játszik, a közéletből ki van zárva, passzív életmódra ítélve, mely tanulásból és társadalmi vegetálásból áll. Az ifjúság végre önmagára talált, maga akarja életét kiépíteni, *önálló társadalmi tényezőként akar szerepelni.*”

Ezzel szemben az ifjúmunkásnál az osztálytudat dominál a generációs különbségek érzete helyett. Alighogy felcseperedik, befogják a termelés taposómalmába, miben sem különbözik az „öregektől.” Minden átmenet nélkül „ember” lesz a gyermekből.

A munkanélküliség nyomora egy táborba hajtja a tanult és tanulatlan munkanélküli fiatalokat. A nyomor ugyanaz: ha diplomás, ha diplománélküli.

* *
*

Nem lesz érdektelen egy futó pillantást vetni a fasiszta államok ifjúságára. A tudatlanság, a nyomor és a társadalmi éretlenség következtében szabad prédája a fasiszta törekvéseknek. A fasizmus okosan kijátszotta a generációs harcot a maga javára. Megteremtette a többi mellé az „ifjúság mítoszát”. Kihasználta a fiatalok áldozatkésztségét, bátorságát, halálmegvetését. Áldozatul dobta oda önző érdekeinek.

Mit kaptak azok a fiatalok, akiknek a nevében készítették elő és akiknek a segítségével, véráldozatával hajtották végre puccsaikat?

„Egy idő óta a legmélyebb ponton állunk. Megállapíthatjuk, hogy mélyebbre nem juthatunk, ez már lehetetlen volna. Ha a társadalom nivellálódik, mélyebb életstandard felé halad.” Írja az egyik fasiszta bölcs. — „Erős emberiségre van szükségünk, aszkétákra és hősökre, amelyeneket ma még elképzelni sem tudunk.” Tehát organizálni kell, nevelni kell. A nyomort katonai alakulatokba organizálják, az ifjúságot a gyilkolás és a gyűlölet hitére nevelik. Munkatáborok létesültek távol a mételyező várostól, ahol az ifjúság a munka nemesítő hatásával ismerkedhetik meg 50 para napszám mellett s a tanuló ifjúság, az intellektuel típusa helyett a katona típusát kapta eszményképnek.

Az építő munka, a tudás, a jólét helyett a hangyaboly világtalan, ösztönös robotélete.

* *
*

A kilátástalan mában egyre gyakrabban vetődik fel a kérdés: hol van itt a jövő? A világesemények forgatagában itt-ott felcsillan a megoldás, a szabadság és a demokrácia államaiban már újtukra indultak azok az erők, amelyek világszerte biztosítani igyekeznek az ifjúság élethez való jogát, teremtőerejének szabad kifejlését, a jövőt.

Szeles Tibor

Nem okos és bölcs ember vagy, hanem aljas áruló, ha elfelejtkezel róla, hogy ki vagy és mi a kötelességed! (Veres Péter földmunkásíró jelígeje.)

*

Ne félj a tudatlanságtól, hanem félj az áltudománytól. Belőle ered minden rossz a világon.
(Tolsztoj.)